

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/46/2015
Identifikačné číslo spisu:	8198897629
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Krajčovičová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8198897629.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beaty Miničovej a členiek JUDr. Eleny Krajčovičovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v spore žalobcu: W. C., nar. XX. X. XXXX, bytom C., zastúpeného JUDr. Evou Ludvikovou, advokátkou, so sídlom Rooseveltova 6, 040 01 Košice, proti žalovanému: Pivovar Topvar, a.s., so sídlom Pivovarská 9, 082 21 Veľký Šariš, IČO: 31 648 479 (právny nástupca Pivovar Šariš, a.s., so sídlom Pivovarská 9, 082 21 Veľký Šariš), zastúpenému JUDr. Luciou Jurgovou, advokátkou so sídlom Slnecná 33, 044 24 Poproč, vedenom na Okresnom súde v Prešove, pod sp. zn. 18Cb/650/1998, o zaplatenie 1 500 000,- Sk s príslušenstvom, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. marca 2005, č. k. 3Cob/70/2004-258, 3Cob/71/2004, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobcu v napadnutej časti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. marca 2005, č. k. 3Cob/70/2004-258, 3Cob/71/2004 z a m i e t a .
II. Žalovaný m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 15. 06. 2004, č. k. 18Cb/650/98-204 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 500 000,- Sk so 17 %-ným úrokom z omeškania od 01. 06. 1996 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V dôvodoch rozsudku uviedol, že žalobou vedenou pod sp. zn. 18Cb/650/98 žalobca žiadal zaviazat' žalovaného na zaplatenie 500 000,- Sk s príslušenstvom, z dôvodu uplatnenej zmluvnej pokuty za porušenie zmluvných povinností. Ďalšou žalobou vedenou pod sp. zn. 18Cb/651/98 žalobca navrhol zaviazat' žalovaného na zaplatenie sumy 1 000 000,- Sk titulom náhrady škody vzniknutej porušením povinnosti žalovaného z uzavretej kúpnej zmluvy. Súd prvej inštancie uznesením spojil tieto dve veci na spoločné konanie a na základe vykonaného dokazovania zistil skutkový stav, podľa ktorého účastníci uzavreli dňa 05. 02. 1996 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bolo, že žalobca ako predávajúci sa zaviazal dodať žalovanému ako kupujúcemu poháre sklenené a plastové všetkých druhov, s logom kupujúceho v množstve a cenách dohodnutých podľa potrieb kupujúceho. Táto zmluva bola uzatvorená na dobu neurčitú. V článku VII. bod 4 si v prípade porušenia povinnosti zo strany kupujúceho dohodnutej v článku V. bod 7 dohodli zaplatenie zmluvnej pokuty

kupujúcim vo výške 500 000,- Sk a ušlý zisk, pričom otázka náhrady škody týmto ustanovením nebola dotknutá. Dňa 02. 04. 1996 zaslal žalovaný žalobcovi fax, v ktorom uviedol, že dňa 25. 03. 1996 na vedení akciovej spoločnosti sa rozhodlo ustúpiť od spolupráce so žalobcom, týkajúcej sa dodávok sklenených pohárov s firemným logom. Žalobca toto oznámenie posúdil ako odstúpenie od zmluvy. Po vzájomných jednaniach zaslal dňa 27. 09. 1996 žalovanému faktúru, ktorou si uplatnil zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 500 000,- Sk, spolu so sprievodným listom z dôvodu porušenia článku VII. bod 5 zmluvy. Žalovaný s uplatneným nárokom žalobcu nesúhlasil a mal za to, že nedošlo k porušeniu dohodnutej exkluzivity, preto žalobcovi nevznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Zároveň uviedol, že oznámenie o ustúpení od spolupráce považuje za vypovedanie zmluvy uzavretej na dobu neurčitú v súlade s ustanovením § 582 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

2. Súd prvej inštancie vec právne hodnotil podľa § 409 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka, § 344 Obchodného zákonníka, § 373 Obchodného zákonníka, § 582 Občianskeho zákonníka, § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 545 ods. 2 Občianskeho zákonníka a uviedol, že cieľom vykonaného dokazovania bolo zistiť, či medzi účastníkmi došlo k uzavretiu platnej kúpnej zmluvy v zmysle § 409 a nasl. Obchodného zákonníka. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že došlo k platne uzavretej zmluve, aj čo sa týka dohody o spôsobe určenia ceny. Za platné okresný súd posúdil aj ustanovenie o zmluvnej pokute a z toho vyplývajúce povinnosti pre zmluvné strany. Súd prvej inštancie pri priznaní nároku žalobcu na zmluvnú pokutu skonštatoval, že došlo k porušeniu záväzkového vzťahu a teda je možné konštatovať, že žalovaný porušil svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, avšak z vykonaného dokazovania nebolo možné zistiť, či toto konanie malo aj príčinnú súvislosť so vznikom škody a po zhodnotení uvedenej skutočnosti súd prvej inštancie uzavrel, že neboli splnené zákonom stanovené predpoklady pre priznanie nároku na náhradu škody.

3. Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací, na odvolanie žalobcu a žalovaného, napadnutým rozhodnutím zo dňa 31. 03. 2005, č. k. 3Cob/70/2004-258, 3Cob/71/2004, rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalovaný bol povinný zaplatiť žalobcovi 500 000,- Sk so 17 %-ným úrokom z omeškania od 01. 06. 1996 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku zmenil tak, že žalobu zamietol. Ďalej potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania na účet jeho právneho zástupcu vo výške 290 047,- Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

4. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku zdôraznil, že zmluvu, ktorú účastníci uzavreli dňa 05. 02. 1996 formálne označenú ako kúpna zmluva, je treba hodnotiť ako rámcovú zmluvu, čomu nasvedčuje článok 2 tejto zmluvy, podľa ktorej sa predávajúci zaviazal dodávať kupujúcemu poháre sklenené a plastové všetkých druhov s logom kupujúceho v množstve a cenách dohodnutých podľa potrieb kupujúceho, pričom tieto množstvá a ceny mali byť konkretizované v ročných objednávkach vo forme dodatku k tejto zmluve. Kupujúci a predávajúci sa zaviazali, že najneskôr do 30. 11. bežného roka spresnia požiadavky na množstvá pohárov na nasledujúci rok s toleranciou 10 %. Ďalej sa v tomto článku konštatuje, že zmluva sa uzatvára na dobu neurčitú. Z vymedzenia predmetu zmluvy je podľa odvolacieho súdu jasné, že množstvá a ceny mali vždy byť konkretizované v ročných objednávkach vo forme dodatku k tejto zmluve, pričom takto sa nedialo. Žiadne dodatky k tejto zmluve účastníci neuzatvorili. Podľa odvolacieho súdu je nepochybné, že táto zmluva vytvárala rámec pre uzatváranie následných kúpnych zmlúv, v ktorých mali byť množstvo tovaru a jeho cena konkretizované a tomu malo predchádzať spresnenie najneskôr do 30. 11. bežného roka.

5. Odvolací súd ďalej uviedol, že prejav žalovaného zo dňa 02. 04. 1996 je treba považovať za výpoveď zmluvy v zmysle § 582 Občianskeho zákonníka. V tomto ustanovení sa konštatuje, že ak je dojednaná zmluva na dobu neurčitú, ktorej predmetom je záväzok na nepretržitú alebo opakovanú činnosť alebo záväzok zdržať sa určitej činnosti alebo strpieť určitú činnosť a ak zo zákona alebo zo zmluvy nevyplýva spôsob jej výpovede, možno zmluvu vypovedať v lehote 3 mesiacov ku koncu kalendárneho štvrtroka. V danom prípade išlo medzi účastníkmi o zmluvu uzatvorenú na dobu neurčitú, a preto tento spôsob jej zániku bolo možné použiť s tým, že zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným zanikla k 30. 09. 1996. V priebehu jej trvania, to znamená v období od 05. 02. 1996 do 30. 09. 1996 nebolo podľa súdu

preukázané, že by žalovaný bol porušil článok 5 bod 7 tejto zmluvy a že by bol teda nakupoval poháre špecifikované vyššie od iného predávajúceho, čo by ale bolo možné uvažovať len v prípade, že by na základe rámcovej zmluvy bola uzavretá riadna kúpna zmluva. Tak sa ale medzi účastníkmi nestalo a preto neboli naplnené podmienky pre priznanie nároku na zmluvnú pokutu. Z tohto dôvodu odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v tejto napadnutej časti tak, že žalobu zamietol.

6. Odvolací súd zároveň konštatoval, že nárok žalobcu na náhradu škody je nedôvodný a súd prvej inštancie vecne správne tento nárok zamietol. Odvolací súd však na rozdiel od dôvodov uvedených v rozsudku súdu prvej inštancie uviedol, že tento nárok nie je dôvodný jednak z toho dôvodu, že nemohol vzniknúť z titulu uplatneného žalobcom, t. z. z titulu neplatného odstúpenia od zmluvy. Neplatné odstúpenie od zmluvy by znamenalo len ďalšie trvanie jej zmluvy, nie nárok na náhradu škody. Odvolací súd dodal, že v čase trvania tejto rámcovej zmluvy, t. z. v období od 05. 02. 1996 do 30. 09. 1996 nemožno hovoriť o žiadnom porušení zmluvnej povinnosti, keďže na základe tejto zmluvy nedošlo k uzatvoreniu žiadnych kúpnych zmlúv. Z toho dôvodu teda odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti, ktorou nepriznal žalobcovi nárok na náhradu škody potvrdil.

7. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

8. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že v konaní mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pričom napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa žalobcu, odvolací súd posúdil fax žalovaného zo dňa 02. 04. 1996, doručený právnomu predchodcovi žalobcu dňa 03. 04. 1996, ako výpoveď zmluvy zo dňa 05. 02. 1996 s odôvodnením, že žalovaný nemohol týmto listom platne odstúpiť od zmluvy. Žalobca má za to, že od zmluvy, ktorá je uzavretá na dobu neurčitú, je za zákonom splnených alebo v zmluve dohodnutých podmienok možné odstúpiť, alebo je možné aj zmluvu vypovedať. Žalobca v konaní tvrdil, že žalovaný listom zo dňa 02. 04. 1996 od zmluvy zo dňa 05. 02. 1996 odstúpil, pričom toto odstúpenie od zmluvy bolo neplatné.

9. Odôvodnenie súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu, pri posudzovaní obsahu listu zo dňa 02. 04. 1996, vychádzalo podľa žalobcu z predpokladu, že nie je možné, aby žalovaná spoločnosť urobila neplatný právny úkon a z tohto dôvodu súdy posúdili obsah listu zo dňa 02. 04. 1996, ako výpoveď zmluvy, aj keď z obsahu tohto listu vôbec nevyplýva, že by žalovaný zmluvu zo dňa 05. 02. 1996 vypovedal. Žalobca dodal, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, čo mal odvolací súd na mysli konštatovaním, že zmluvu zo dňa 05. 02. 1996 treba hodnotiť ako rámcovú zmluvu. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku podľa žalobcu vyplýva, akoby odvolací súd považoval za prípustné porušovanie ustanovení zmluvy zo dňa 05. 02. 1996, lebo ju označil podľa obsahu za „rámcovú“. V tejto súvislosti žalobca uviedol, že Obchodný, ani Občiansky zákonník neobsahuje žiaden právne relevantný pojem „rámcová zmluva“, pričom z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, akoby sa malo jednať o nejaký menej závažný druh zmluvy, ktorej jednotlivé ustanovenia nemusia zmluvné strany dodržiavať a môžu ich porušovať. V prípade, že odvolací súd dospel k právnomu názoru, že „rámcová zmluva“ zo dňa 05. 02. 1996 skončila uplynutím výpovednej lehoty dňa 30. 09. 1996 a táto nie je zmluvou, t. j. nie je dvojstranným právnym úkonom, ktorého ustanovenia v zmysle zásady zmluvy sa majú plniť, mal podľa žalobcu súd v napadnutom rozsudku jasne a zrozumiteľne vysloviť, o aký iný právny úkon ide. Dovolateľ je toho názoru, že žalobca listom zo dňa 02. 04. 1996 od zmluvy zo dňa 05. 02. 1996 okamžite odstúpil a sa nezaoberal dôsledkami svojho konania, resp. súladom tohto konania s právom. Dodatočné posudzovanie listu zo dňa 02. 04. 1996 konajúcim súdom, preto nemá oporu v zákone. Podľa názoru žalobcu súd prvej inštancie a ani odvolací súd, v konaní nikdy riadne neskúmali, v akom objeme v rozhodnom období od uzavretia zmluvy dňa 05. 02. 1996 žalovaný odoberal predmetný tovar od spoločnosti R-GLASS, spoločnosť s ručením obmedzeným, prípadne od iných odberateľov, čo mohol jednoducho zistiť nariadením znaleckého dokazovania znalcom z odboru účtovníctva. Žalobca preto navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v časti výroku, ktorým odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

10. Žalovaný vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu, ako aj vo svojom doplňujúcom vyjadrení uviedol, že s dovolaním žalobcu a dôvodmi v ňom uvedenými nesúhlasí, pridrižiava sa svojich písomných, ako aj ústnych vyjadrení a navrhuje dovolanie zamietnuť a priznať mu trovy dovolacieho konania. Žalobca podľa žalovaného vo svojom dovolaní uvádza len všeobecné, ničím nepodopreté tvrdenia, neuviedol v čom presne spočíva nesprávne právne posúdenie veci súdom, neuviedol ani jednu zákonnú normu, ktorá by bola zo strany odvolacieho súdu nesprávne aplikovaná, alebo interpretovaná. Žalovaný zdôraznil, že so závermi súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu, ohľadom právneho úkonu urobeného žalovaným listom zo dňa 02. 04. 1996, ktorým žalovaný jednoznačne prejavil vôľu ukončiť zmluvný vzťah so žalobcom, sa plne stotožňuje. Žalovaný má za to, že záväzkovoprávny vzťah uzavretý so žalobcom ukončil v súlade so zákonom (§ 582 Občianskeho zákonníka) a nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že zrušil zmluvu bez opory v zákone, alebo v zmluve. K žalobcom uvádzanej námietke „rámcovej zmluvy“, žalovaný uviedol, že subjekty môžu uzavrieť aj iný typ zmluvy, ako zákonom výslovne upraveným, nakoľko Občiansky a Obchodný zákonník upravujú iba najčastejšie sa vyskytujúce zmluvné typy v rámci záväzkovoprávnych vzťahov s tým, že zmluvný vzťah je potrebné vždy posudzovať podľa jeho obsahu, nie podľa názvu.

11. Podľa žalovaného v konaní bolo preukázané, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená rámcová zmluva zo dňa 05. 02. 1996, ktorá bola ukončená písomným podaním žalovaného zo dňa 02. 04. 1996. Žalovaný pritom neporušil záväzok exkluzivity dojednaný v článku V bod 7 zmluvy a žalobca ani relevantným spôsobom nepreukázal, že žalovaný túto svoju povinnosť porušil, t. j. neuniesol dôkazné bremeno.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné zamietnuť, pretože nie je dôvodné (§ 448 C. s. p.).

13. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 01. 07. 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p. (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 a § 238 O. s. p.

14. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. O. s. p. (I. ÚS 4/2011).

15. Dovolanie v občianskom súdnom konaní je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým môže dovolací súd zasiahnuť do už odvolacím súdom právoplatne nastoleného stavu právnej istoty účastníkov konania o predmete konania. Preto dovolanie neslúži na nápravu akýchkoľvek väd prvostupňovej alebo druhostupňovej fázy základného konania, ale len väd, ktorých závažnosť zákonodarca povýšil nad právnu istotu účastníkov konania (I. ÚS 35/2013).

16. Dovolanie možno podať iba ak to výslovne pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone [§ 238 O. s. p. (pokiaľ ide o rozsudok) a § 239 O. s. p. (pokiaľ ide o uznesenie)], alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (§ 237 ods. 1 O. s. p.). Dovolaním z dôvodov uvedených v

ust. § 237 O. s. p. je možné napadnúť všetky rozhodnutia odvolacieho súdu bez ohľadu na formu rozhodnutia, na jeho obsah alebo na povahu predmetu konania. Prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 ods. 1 O. s. p. nie je daná tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z vád uvedených v tomto ustanovení. Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je v tomto prípade prípustné iba vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, t. j. ak sa stali skutočnosťami, v dôsledku ktorých vada vznikla a prejavila sa v rozhodnutí (postupe) odvolacieho súdu. K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z vád uvedených v ust. § 237 O. s. p. prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale z úradnej povinnosti (ust. § 242 O. s. p.).

17. V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. Prípustnosť dovolania proti rozsudku upravuje ust. § 238 O. s. p., a to pre prípad rozsudkov odvolacích súdov, ktorými bol rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zmenený podľa ods. 1, resp. v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci podľa odseku 2 a tiež v prípade, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. (odsek 3).

18. V posudzovanom prípade odvolací súd rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalovaný bol povinný zaplatiť žalobcovi 500 000,- Sk so 17 %-ným úrokom z omeškania od 01. 06. 1996 do zaplataenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku zmenil tak, že žalobu zamietol. Ďalej potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania. V zmeňujúcej časti výroku napadnutého rozhodnutie je preto dovolanie prípustné podľa ust. § 238 ods. 1 O. s. p.

19. Dovolateľ vady konania v zmysle ust. § 237 ods. 1 písm. a/ až e/, g/ O. s. p. v dovolaní nenamietal a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť tohto opravného prostriedku, preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodíť.

20. Dovolateľ vo svojom dovolaní namietol vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

21. Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. sa rozumie taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

22. Podľa dovolateľa odvolací súd dostatočne neodôvodnil, prečo zmluvu zo dňa 05. 02. 1996 hodnotil ako rámcovú zmluvu.

23. Právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej dohovor) a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (napr. II ÚS 383/06).

24. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

25. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II ÚS 76/07, obdobne Kraska c. Švajčiarsko z 29. Apríla 1993, séria A.

č.254-B, s.49, § 30).

26. Štruktúra práva na odôvodnenie rozsudku je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a výstižne vyloží, ktoré skutočnosti má preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, prečo nevykonával i ďalšie dôkazy, a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil.

27. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Účelom odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdov, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozsudku by malo účastníkom konania dovoľovať posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní vo veci samej.

28. Ust. § 157 ods. 2 O. s. p. sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Avšak aj odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí účastníkov konania jednoznačne presvedčiť o správnosti záverov súdu a rovnako v prípade kontroly správnosti rozhodnutia musí odôvodnenie rozhodnutia slúžiť na objasnenie dôvodov konkrétneho rozhodnutia súdu.

29. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

30. Dovolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu zistil, že nedošlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu spĺňa kritéria pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p., tak z formálneho, ako aj obsahového hľadiska, a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenie napadnutého rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia, jednotlivé časti odôvodnenia a ich obsahová (materiálna) náplň zakladá v súhrne jeho zrozumiteľnosť i všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Odvolací súd jasne a dostatočne vysvetlil právne dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti zmenil a v časti potvrdil. Odvolací súd zdôraznil, že účastníci uzavreli dňa 05. 02. 1996 zmluvu formálne označenú ako kúpna zmluva, ktorú zmluvu je treba hodnotiť ako rámcovú zmluvu, čomu nasvedčuje článok 2 tejto zmluvy. Podľa odvolacieho súdu je nepochybné, že táto zmluva vytvárala rámec pre uzatváranie následných kúpnych zmlúv, v ktorých mali byť množstvo tovaru a jeho cena konkretizované a tomu malo predchádzať upresnenie najneskôr do 30. 11. bežného roka. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu o uzavretí rámcovej zmluvy, t. j. inominantného kontraktu (§ 269 Obchodného zákonníka) sú správne, a nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v žiadnom prípade nemožno považovať to, že dovolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu.

31. Dovolateľ ako dovolací dôvod uplatnil § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

32. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a

aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval.

33. Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v časti zaplata zmluvnej pokuty, pretože odvolací súd dospel k právnomu záveru, že neboli splnené podmienky na jej priznanie. Dovolací súd sa stotožňuje so záverom odvolacieho súdu, že prejav žalovaného zo dňa 02. 04. 1996 je treba považovať za výpoveď zmluvy v zmysle § 582 Občianskeho zákonníka. Uvedený záver podľa názoru dovolacieho súdu vyplýva zo slovnej formulácie tohto prejavu - ustúpiť od spolupráce (nepokračovať v spolupráci, vypovedať spoluprácu) a jeho obsahu. V zmysle článku V bod 7 predmetnej zmluvy je zrejmé, že právo žalobcu na zmluvnú pokutu by vzniklo, ak by žalovaný nakupoval poháre špecifikované v zmluve od iného predávajúceho, a to v prípade, že by na základe zmluvy zo dňa 05. 02. 1996 bola uzavretá riadna kúpna zmluva. Keďže takýto prípad nenastal, neboli naplnené podmienky pre priznanie nároku na zmluvnú pokutu. Dovolací súd zdôrazňuje, že žalobca má v konaní povinnosť uniesť dôkazné bremeno. Žalobca nepreukázal, že by žalovaný v rozhodnom období uzavrel akúkoľvek kúpnu zmluvu, ktorej predmetom by bola kúpa sklenených pohárov, čím by zo strany žalovaného došlo k porušeniu zmluvnej povinnosti týkajúcej sa exkluzivity, spočívajúcej v záväzku žalovaného nakupovať poháre špecifikované v zmluve len prostredníctvom žalobcu. Odvolací súd preto pri právnom posudzovaní danej veci tieto skutočnosti správne právne vyhodnotil.

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že posúdenie veci odvolacím súdom je vecne správne. S jeho závermi sa Najvyšší súd Slovenskej republiky v celom rozsahu stotožňuje.

35. Z uvedeného vyplýva, že dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. nie je daný a keďže nebolo zistené, že by konanie bolo postihnuté niektorou z väd uvedenou v § 237 ods. 1 O. s. p. alebo inou vadou, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu zamietol, pretože nie je dôvodné (§ 448 C. s. p.).

36. V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 453 ods. 1 C. s. p. v spojení § 255 ods. 1 C. s. p.). Podľa § 262 ods. 2 C. s. p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

37. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.